

Notat

18.03.2021

Risikovurdering per 17. mars 2021 for Covid-19 utbruddet, Nordre Follo kommune

Viken fylke opplever økende smitte med den engelske virusvarianten, og en høy andel av smitten kan ikke spores. Etter anbefaling fra statsforvalteren, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet, innfører regjeringen tiltaksnivå A (særlig høyt tiltaksnivå) i hele Viken fylke og i Gran kommune i Innlandet fylke fra midnatt, natt til tirsdag 16. mars. Tiltakene varer til og med søndag 11. april.

Fra uke 8 har vi i Nordre Follo kommune sett en gradvis økning i smittetall og den siste uka har smittesituasjonen forverret seg raskt med en nærmest eksponentiell utvikling. Da kommuneoverlegen gjorde siste risikovurdering 10. mars med publisering 11. mars var 14 dagers insidensen på ca 130. I dag er den på mellom 250 og 300, avhengig om man regner insidensen ut i fra dato for prøvetaking eller dato for når tilfellene meldes offentlig.

Kapasiteten i Helse Sørøst er sterkt presset både når det gjelder innleggelse og når det gjelder håndtering av de store mengdene laboratorieprøver de skal analysere. I Nordre Follo har vi det siste døgnet sett en antydningvis forsinkelse på prøvesvarene fra laboratoriet ved Akershus Universitetssykehus (Ahus) og dette tolkes som et symptom på en alvorlig overbelastning av TISK (testing, isolering, smittesporing og karantene)- strategien i hele regionen. Sist gang Nordre Follo opplevde opptil 5-7 dagers forsinkelse på prøvesvar fra Ahus medførte dette utvikling av et større skoleutbrudd før vi ble gjort i stand til å stanse det.

Kommuneoverlegen beskrev i forrige risikorapport utfordrende smittesporing i forbindelse med praktisering av forsterket TISK samt det vi oppfatter som tiltakstretthet i vår befolkning. Smittesporingen er i løpet av de siste dagene blitt ytterligere krevende på grunn av det store antall positive prøvesvar som skal følges opp. Testkapasitet og smittesporing er kraftig skalert opp i løpet av helgen 12.-14. mars etter beredskapsplaner, men leder for TISK-virksomheten i kommunen melder mandag 15. mars om at det er høyt press og at man nærmer seg en grense for hvor mye vi har å gå på. Samarbeidet med smittesporingsteam i nærliggende kommuner er utfordret fordi de ikke har kapasitet til utveksling av informasjon. Dette synliggjør utfordringene i regionen som helhet.

Når det gjelder testkapasitet er den også akutt belastet. Vi har i uke 10 testet 4,7% av befolkningen ifølge tall fra Sykdomspulsen, men vi opplever også at omliggende kommuner med høyt smittetrykk påfører et press på vår testkapasitet, og samtidig at vi lekker noen innbyggere for testing til nærliggende drop-in-teststasjoner i Oslo fordi presset også er høyt hos oss. Dette tolkes som et resultat av den generelle sterke smitteøkningen i hele regionen.

Skoler og barnehager

Det er betydelig antall skoler i kommunen som er berørt av smittetilfeller eller mindre utbrudd. Et stort antall personer er i karantene noe som truer kontinuiteten i skolegangen på gult nivå.

Vi ser av aldersfordelingen under at elever (0-14 år) sammen med deres foresatte (45-54 år) til sammen utgjør størsteparten av smittede i kommunen i uke 10. Vi ser også at det er økende andel smitte blant unge mellom 15 og 24 år.

Kommuneoverlegen har siden fredag 12. mars vært i dialog og møte med Utbruddsgruppa/skolegruppa ved Folkehelseinstituttet angående situasjonen i skolen i Nordre Follo. På bakgrunn av situasjonen på fredag ble det klart at rødt nivå var nødvendig i videregående skole fra og med mandag 15. mars. Det har i løpet av helgen også utkrystallisert seg et behov for, og råd om å gå til rødt nivå for hele grunnskolen i Nordre Follo. Kommuneoverlegen i samråd med FHI anbefalte da rødt nivå i barneskole, ungdomsskole og videregående skole i Nordre Follo frem til og med 9. april 2021. Dette ble vedtatt av Formannskapet mandag 15. mars.

Hvor skjer smitten?

Det pågår stadig diskusjoner og til dels påstander i det offentlige omkring i hvilke situasjoner og hvilke bransjer smitten skjer eller ikke skjer. Slik informasjon etterspørres fra kommuneoverlegen også til stadighet og gjerne med et implisitt ønske om at kommuneoverlegen skal «frikjenne» noen bransjer som smittesituasjoner.

Det er lett å etterprøve og dokumentere *hvor* smitten *skjer*. Det er vanskelig, og jeg vil gå så langt som å si at det er umulig å etterprøve og dokumentere *hvor* smitten *ikke skjer*.

Smitte i en institusjon hvor mennesker bor og omgås tett (helseinstitusjon), eller i en skole hvor de samme personene er sammen hver påfølgende dag er ofte lett å oppdage og gir et tydeligere bilde av *utbrudd* mens det kan være vanskelig å oppdage det samme mønsteret i en annen type virksomhet. Dette fordi utbrudd blant mennesker som er mobile rundt omkring i et samfunn vil kreve et større overblikk, gjerne på regionalt nivå og et tettere interkommunalt samarbeid. Et slikt interkommunalt samarbeid er godt mellom Follo-kommunene men det er dessverre ikke optimalt inn mot vår store nabo i nord, Oslo. Mønsteret som bekrefter en smittekjede/utbrudd vil således være mye vanskeligere å se på et sted hvor man kommer kun noen dager per uke (f eks treningssenter eller en bingohall) og det vil være enda vanskeligere å se sammenhengen i smitte som skjer på offentlig sted hvor vi kun er en enkelt gang (f eks en butikk, eller en kafe)

I denne forbindelse vil jeg også igjen minne om vi ikke oppdager alle som faktisk *er* smittet og at tallene som opplyses for ukjent smittevei gjelder andelen av de som *faktisk* oppdages. Det reelle antall personer som har ukjent smittevei er da høyere. Folkehelseinstituttet anslår at vi for tiden oppdager ca 60-70% av de som faktisk er smittet.

Det vi med sikkerhet vet er at hovedandelen smittes der hvor vi møter mennesker vi *kjenner godt og hvor vi oppholder oss over noe tid*. Det vi si at det foregår mye smitte innad i husstandene, mellom venner og mellom arbeidskolleger.

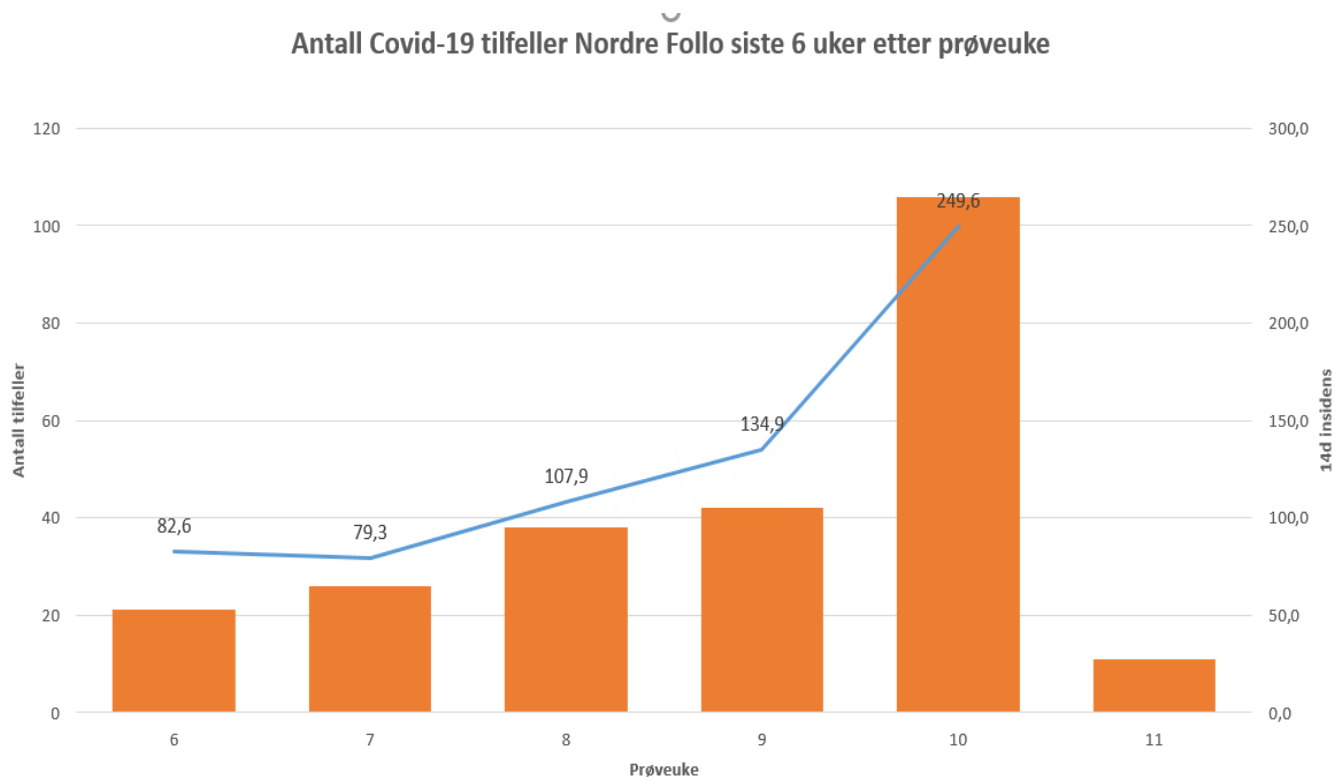
Etter at det muterte viruset av engelsk variant er blitt dominerende ser vi nå gjerne at hele husstanden blir smittet – og det meget raskt. Tidligere i Covid-19-pandemien kunne man se at enkelte husstandsmedlemmer kunne gå fri fra smitte, eller at de ble smittet noe senere i forløpet, men med den engelske varianten ser vi altså en annen prosess innad i husstanden. Smitte til alle i hver enkelt husstand drar smittetallene oppover, men slik smitte vil da representere kjent smittevei og sånn sett være noe mer kontrollert til tross for høye tall. I uke 10 er det således høyere smittetall, men lavere andel ukjent smittevei.

Det har foreløpig ikke kommet til større utbrudd i kommunens helsetjeneste. Manglende utbrudd i helseinstitusjoner kan muligens knyttes til at de aller fleste både beboere i sykehjem og ansatte i helsetjenesten nå er vaksinert mot Covid-19. Ansatte som er vaksinert mot Covid-19 trenger ikke å gjennomføre såkalt «ventekarantene»/»avklaringskarantene»

Denne uken har Folkehelseinstituttet informert kommunene om at det jobbes med en plan for gradvis gjenåpning i takt med at stadig flere får tilbud om vaksine. *Insidens og R-tall vil jo bety noe annet når de med høyest risiko er beskyttet. Både prinsipper og konkretisering av en slik plan diskuteres, men det er ventet at en hovedlinje for hvordan lempingen kan skje, vil komme neste uke.* (uke 12. red)

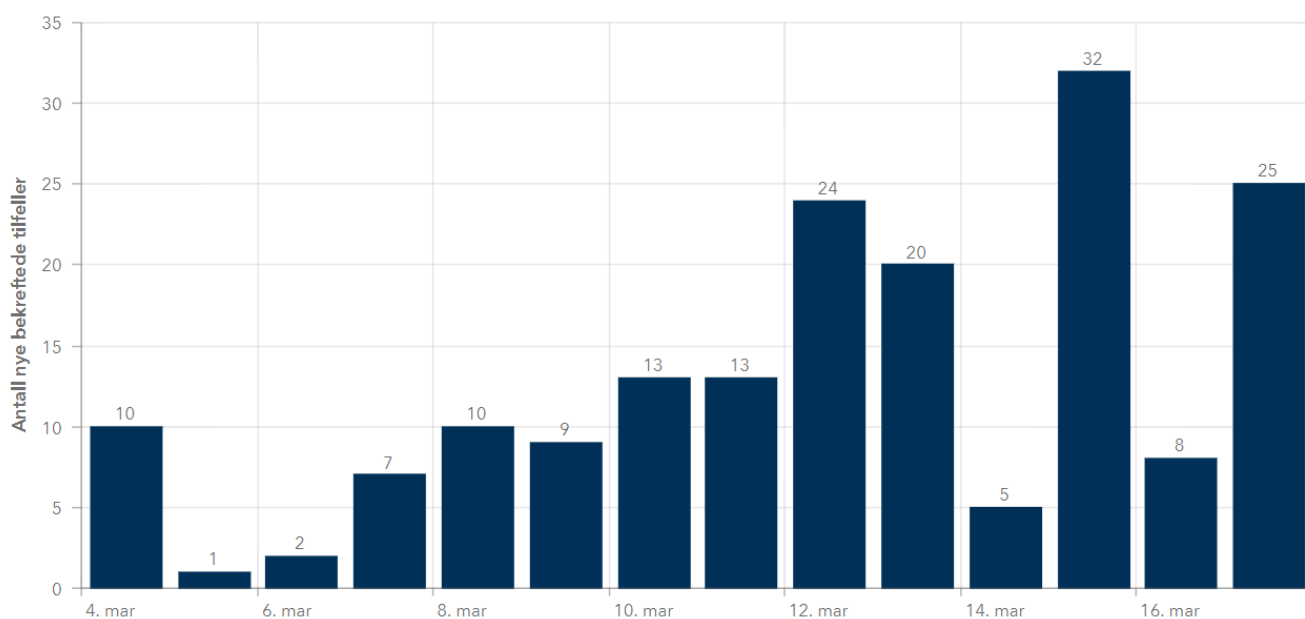
Epidemiologisk status per 18. mars:

Antall smittede per 100 000 /14 dager er per akkurat nå mellom 250 og 300. (Sykdomspulsen angir 276,5 i dag). Følgende fremstilling er insidensen basert på dato for prøvetaking:

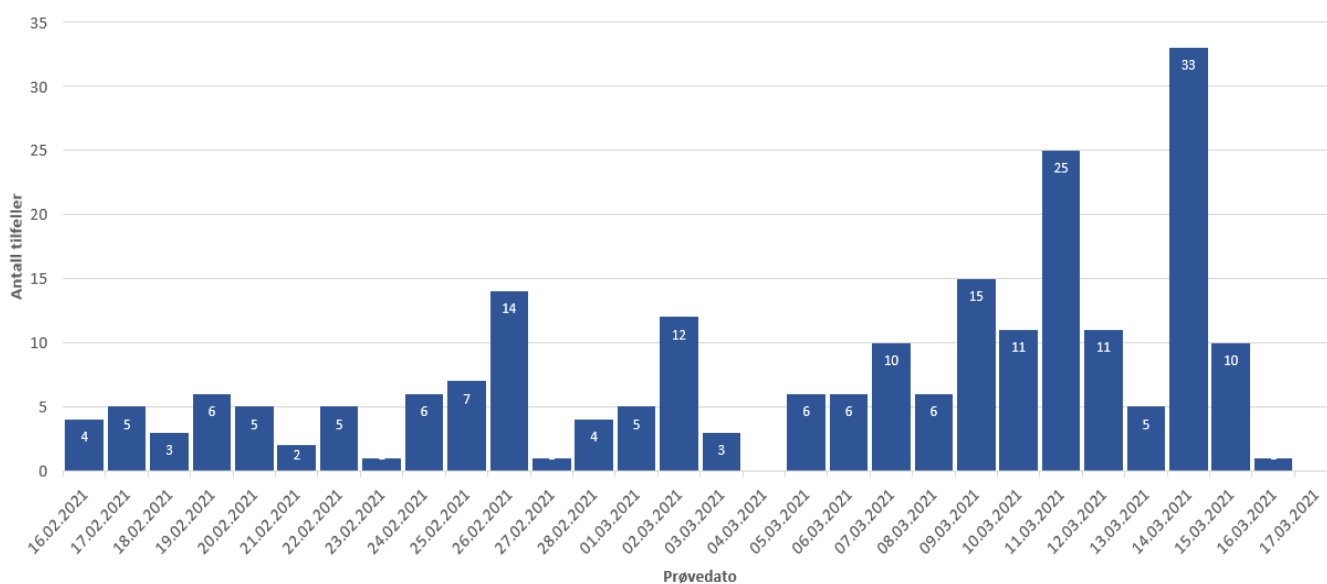

Følgende diagram viser antall smittede som er meldt i Nordre Follo siste 14 dager og i løpet av den siste måneden. Bemerk at det første diagrammet viser smittetilfellene sortert på dato meldt, mens det andre diagrammet viser smittetilfellene sortert på dato for prøvetaking.

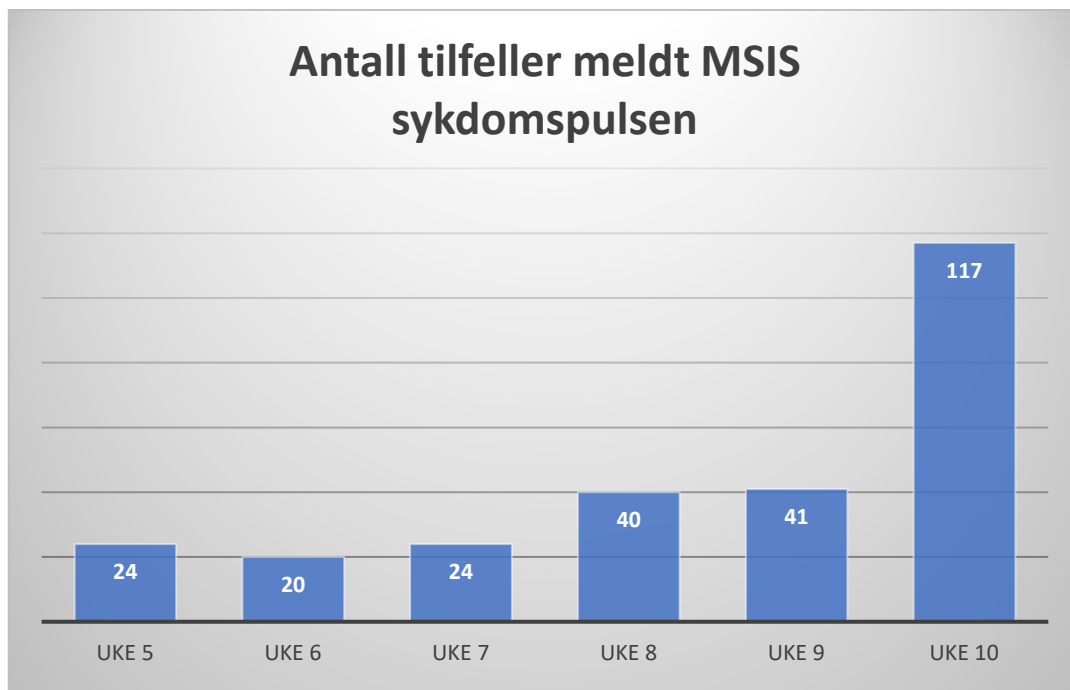
Antall nye tilfeller siste 14 dager

Antall Covid-19 tilfeller Nordre Follo siste 30 dager etter prøvedato

Følgende viser antall meldt inn til MSIS per uke per i dag. Tall for uke 10 kan fremdeles endre seg.

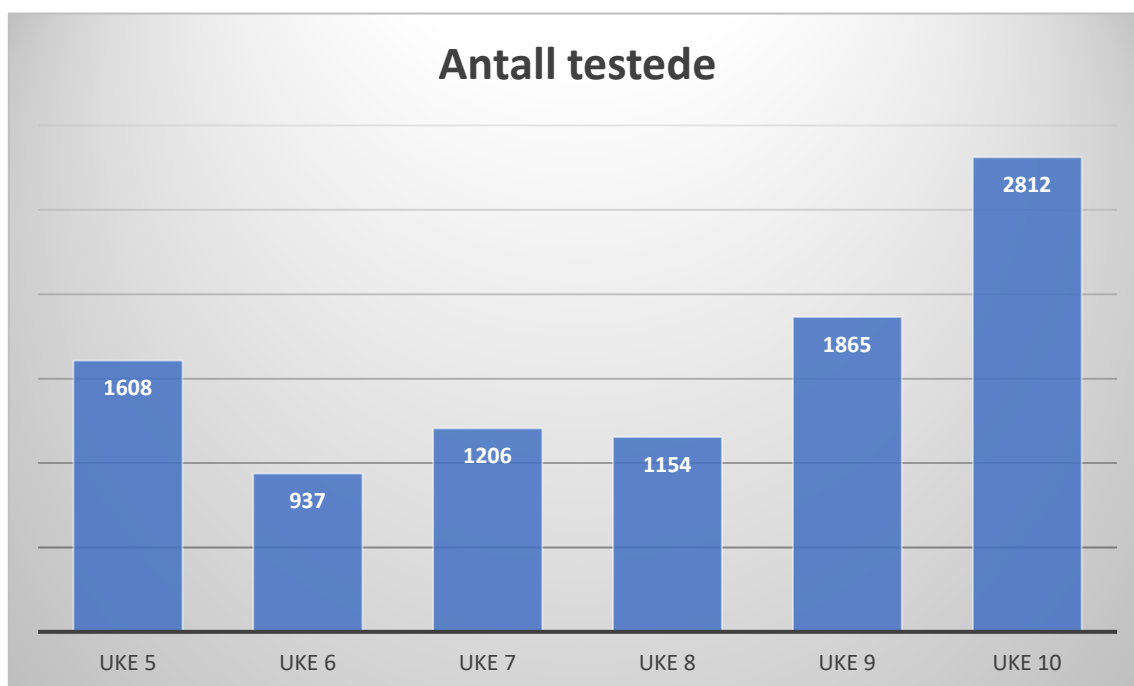
Testing:

Testfrekvensen har økt fra uke 9 til uke 10. Tallene fra Sykdomspulsen viser at vi i uke 10 testet 4,7 % av befolkningen med over 600 personer testet søndag 14. mars.

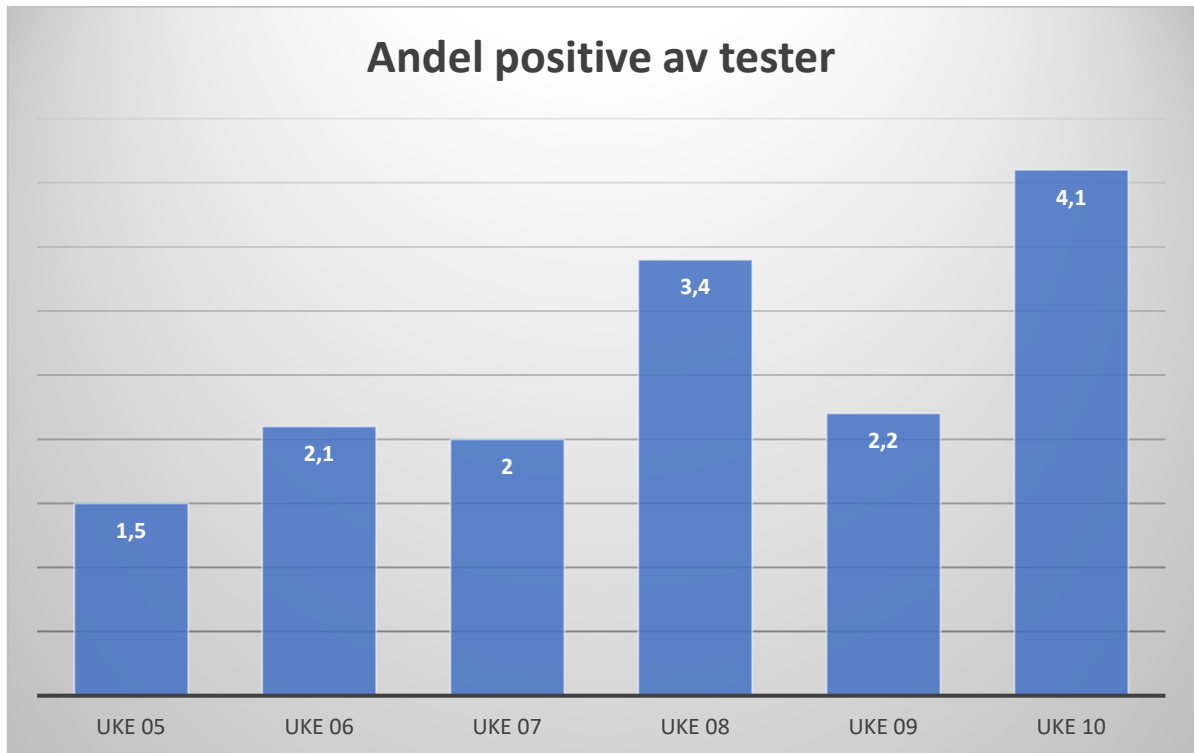
Kommuneoverlegen oppfordrer fremdeles alle til å teste seg ved den minste mistanke om Covid-19. Er du usikker på om du har symptomer på covid-19, bør du teste deg.

Symptomer på covid-19 kan være vanskelig å skille fra andre luftveisinfeksjoner og allergi. Dette gjelder for eksempel sår hals, tett/rennende nese og nysing. Alle voksne og ungdommer bør derfor ha lav terskel for å teste seg.

Test for personer med symptomer og behandling er gratis i det offentlige systemet for alle som oppholder seg i landet.

Gjennomsnittstallet for antall som har testet positivt siste 2 uker har steget fra 2,85% til 3,15%. Til sammenlikning lå dette tallet etter sommerferien 2020 på ca 0,5 – 1%.

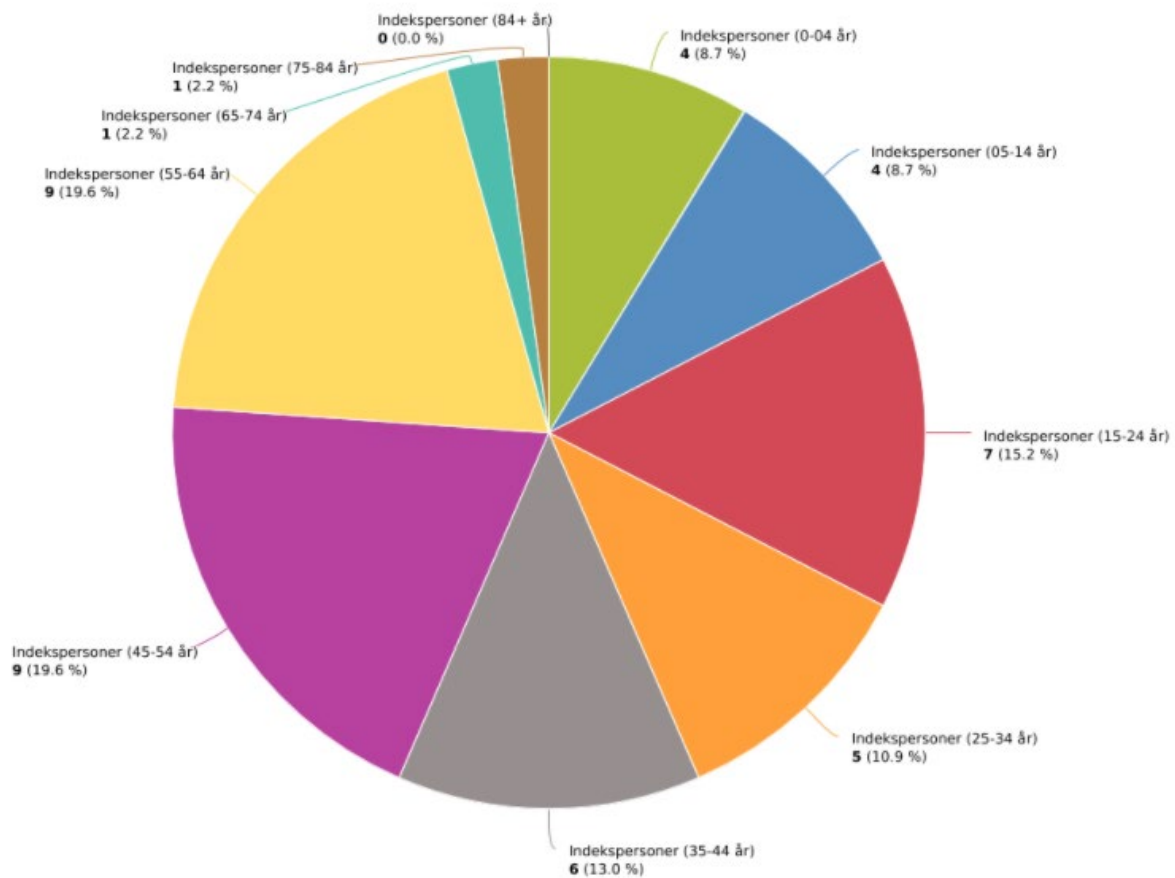
For perioden 8. – 15. mars har andel ukjent smittevei sunket fra 22% i uke 9 til 12% i uke 10.

Aldersfordeling:

I uke 10 var 3,9% i aldersgruppen over 65 år smittet. I uke 9 var dette tallet 4,4 %. Alder i seg selv er den viktigste risikofaktoren for å få alvorlige symptomer eller å dø av Covid-19. Det er en økende smitte blant barn og unge fra uke 9 til uke 10. I aldersgruppen 5-24 år har andelen økt fra 23,9% til 39,5% i denne perioden.

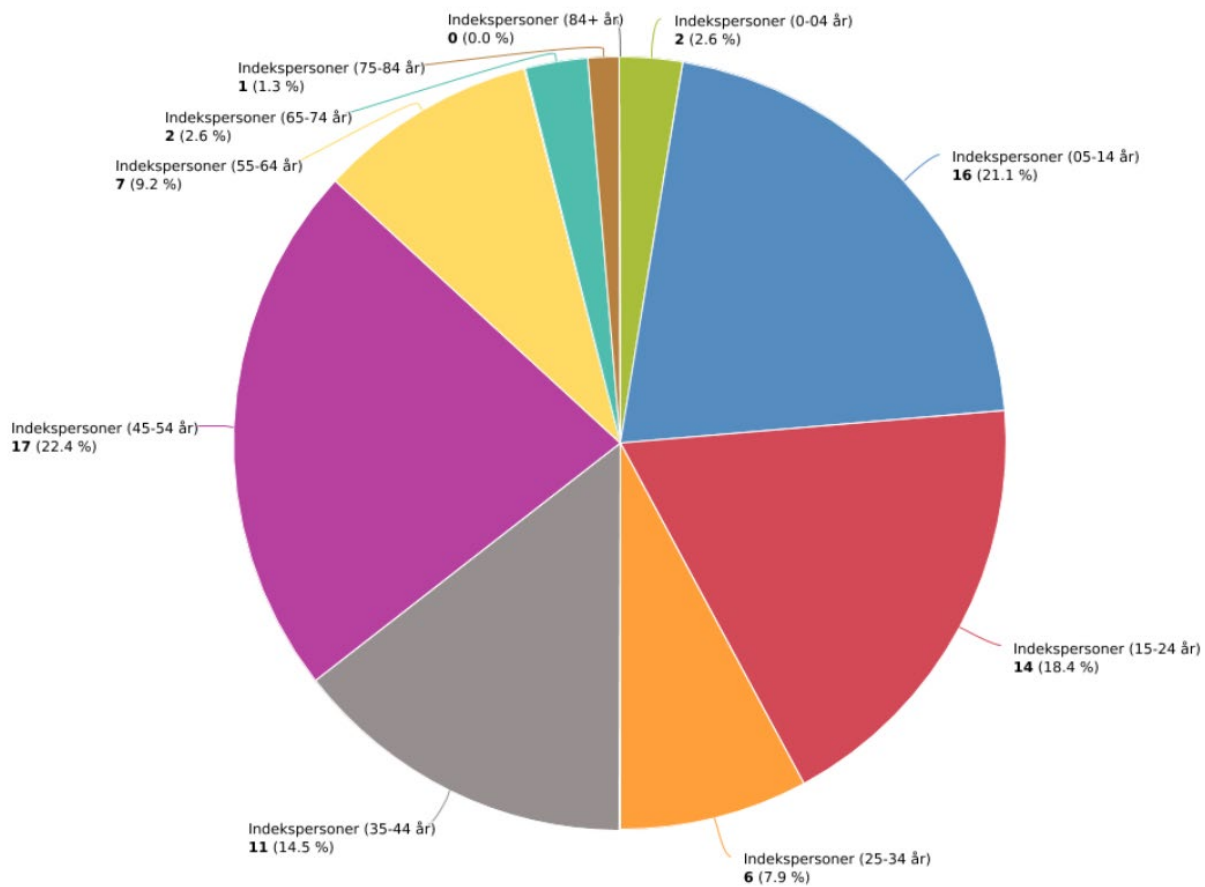
Uke 9:

Nordre Follo Kommune - W9 2021Sat 2021

Uke 10:

Nordre Follo Kommune - W10 2021Sat 2021

Vaksinasjon:

Andelen i befolkningen vaksinert mot Covid-19 er i Nordre Follo kommune økende. Hvis alt går etter planen vil vi mot påsken ha vaksinert ca 80% av gruppe 3 (alder 75 – 84 år) og ca 90% i gruppen over 85 år i vår kommune. Foreløpig har ikke Folkehelseinstituttet lagt inn vaksinasjon i vurdering av risikonivået i kommunen.

Andre nøkkeldata:

Antall personer i karantene per uke 10: 950 personer

Antall personer innlagt på sykehus med Covid-19 fra Nordre Follo kommune: under 5
TISK- kapasitet i kommunen er for tiden betydelig belastet. Den kommunale helse- og omsorgstjenesten er noe belastet, hovedsakelig grunnet ansatte i karantene.

Risikovurdering:

Kommuneoverlegens vurdering er at risikonivået i Nordre Follo økes fra 3 til 4 denne uken.

Nordre Follo kommune vurderes å være i risikonivå 4 (utbredt spredning)

Høy og raskt økende insidens utenom avgrensede utbrudd. Press sykehusenes kapasitet. Økende insidens eller flere utbrudd i sårbare grupper. Rundt 20 – 30 % har ukjent smittesituasjon. Økende insidens av innleggelse og dødsfall. Kapasitet for smittesporing og testing er overbelastet.

Ny risikovurdering gjøres av kommuneoverlegen onsdag 24. mars, med publisering senest 25. mars 21.

Med vennlig hilsen

Kerstin Anine Johnsen Myhrvold
Kommuneoverlege

